



АЖ ҮЙЛДВЭР,
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН ЯАМ

Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайдын
2026 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдрийн
4116 дугаар тушаалын ... дугаар хавсралт



№ 06.15 ЦАЦРАГ ИДЭВХТ АШИГТ МАЛТМАЛЫН ХАЙГУУЛ СУДАЛГААНЫ ЦӨМИЙН БОЛОН ЦАЦРАГИЙН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААГ ШАЛГАХ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

I. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Хяналтын байгууллага:

Шалгуулагч этгээдийн нэр:

Объектын нэр:

Регистрийн дугаар:

Хяналт шалгалтын удирдамжийн дугаар:

Хяналт шалгалт эхэлсэн огноо:...../...../....

Хяналт шалгалт дууссан огноо:...../...../....

Шаардлага хангасан
асуултын тоо:

Хууль сахин
мөрдөлтийн хувь:

Шаардлага хангаагүй
нийт оноо:

Эрсдэл үүсэх
магадлалын хувь:

Эрсдэл үүсэх
магадлал:

II. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН АСУУЛТУУД, ҮНЭЛГЭЭ

№	Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, стандартын нэр, зүйл, заалт	Асуултууд	Батлагдсан оноо		Авсан оноо	Гүйцэтгэлийн шалгалт
			Шаардлага хангасан	Шаардлага хангаагүй		
	1	2	3	4	5	6
1	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 15.2.1	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуулын үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөлтэй				
2	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 34.1	Хайгуулын үйл ажиллагаа явуулах Улсын ерөнхий байцаагчийн зөвшөөрөлтэй				
3	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 45.1	Цөмийн болон цацрагийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын хор уршгийг арилгах, аюулгүй болгох арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хөтөлбөртэй				
4	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.6	Цөмийн энергийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаар батлуулсан цөмийн болон цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дотоод дүрэмтэй				
БАЙГУУЛЛАГЫН ЦАЦРАГИЙН ХАМГААЛАЛТ, АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА						
5	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.5, Цацрагийн	Цөмийн болон цацрагийн дотоод хяналтын нэгж эсвэл цацрагийн аюулгүй ажиллагааны ажилтантай	0	10		

	хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.8.3					
6	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.8.4 (2,3,4)	Хэмжилтийн багаж нь тохируулга, баталгаажуулалт хийгдсэн	0	10		
7	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.8.4 (5)	Цацрагийн үүсгүүрийн ашиглалтын бүртгэл хөтөлж, жилийн эцсийн тооллогын дүн, дотоод хяналтын тайланг жил бүрийн 12-р сарын 20-ны дотор Цөмийн энергийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлдэг	0	5		
8	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.3.5	Цацрагийн дотоод хяналт шалгалтын дүнг архивд баримтжуулан хадгалдаг	0	5		
ЦАЦРАГТАЙ АЖИЛЛАГЧДЫН ЦАЦРАГИЙН ХАМГААЛАЛТ						
9	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 43.1	Цацрагтай ажиллагчдыг мэргэжлийн шарлагын хувийн тунгийн хяналтад тогтмол хамруулдаг	0	20		
10	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 43.5, Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.13.7 (6)	Цацрагтай ажиллагчдыг мэргэжлээс шалтгаалах өвчний эмнэлгийн хяналтад жил бүр хамруулдаг	0	20		
11	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.13.7 (8), Цацрагтай холбогдолтой үйл ажиллагаа эрхэлж буй байгууллагын цацрагийн аюулгүйн албаны дүрэм 1.8	Цацрагийн аюулгүй ажиллагаа хариуцсан ажилтныг цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй байдлын сургалт, давтан сургалт /2 жил тутам/-д хамруулсан, сургалтын гэрчилгээтэй	0	5		
12	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 2.3.7, Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.1.5 (3)	Ажилчдыг цацрагийн хамгаалалт аюулгүй байдлын дотоод сургалтад тогтмол хамруулдаг	0	20		
13	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 7.1	Шинээр ажиллах гэрээт ажилчид болон оюутнууд, зочдыг тусгай зөвшөөрлийн талбайд ажиллуулж эхлэхийн өмнө цацрагийн хамгаалалтын дотоод сургалт эсвэл зааварчилгаад хамруулдаг	0	5		
14	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны	Тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд ажиллаж буй ажилчдыг цацрагийн хувийн хамгаалах хэрэгслүүдээр бүрэн хангасан	0	5		

	дүрмийн 4.3.1-4.3.3, 5.4.13					
15	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.2.2	Ажилтнууд болон хүн амын авч буй цацрагийн тунгийн хэмжээг хянадаг, үнэлгээ хийдэг	0	30		
16	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.2.1.2	Хүн ам болон өдөр тутам, цацраг идэвхт материалтай зайлшгүй гардан ажиллах шаардлагагүй ажилчдад ногдох цацрагийн тунгийн дээд хэмжээ 0.3 (мЗв/жил)—ээс хэтэрсэн тохиолдолд дүрэмд заасан тунгийн хяналт, шалгалтын үйл ажиллагаануудыг зохион байгуулдаг	0	5		
17	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.2.1.3	Цацрагтай ажиллагчдын жилд ногдох цацрагийн тунгийн дээд хэмжээ 1.0 (мЗв/жил)—ээс хэтэрсэн тохиолдолд дүрэмд заасан тунгийн хяналт, шалгалтын үйл ажиллагаануудыг зохион байгуулдаг	0	5		
АЖИЛ, АМРАЛТЫН БАЙРНЫ ЦАЦРАГИЙН ХАМГААЛАЛТ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ						
18	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.13.13	Ажиглалт болон хяналтын бүс тогтоосон	0	25		
19	Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.13.16	Хил хүрээг тэмдэглэн хязгаарласан, цацрагийн аюулын анхааруулах санамж, тэмдэг, хяналтын бүсэд нэвтрэн орох хэсгүүдэд зааварчилгааг байрлуулсан. Хяналтын бүсэд зөвшөөрөлгүй этгээд нэвтрэх боломжийг хязгаарласан	0	5		
20		Хяналтын бүсэд нэвтрэх гарцад хувийн хамгаалах хэрэгсэл, хувийн тун болон ажлын байрны хяналтын багаж төхөөрөмж, хувийн хувцсыг хадгалах тохиромжтой шүүгээг байршуулсан	0	5		
21		Хяналтын бүсээс гарах гарцад арьс болон хувцасны бохирдлыг хянах багаж төхөөрөмж, хяналтын бүсээс гаргаж буй эд зүйлс, материалын бохирдлыг хянах багаж төхөөрөмж, шүршүүр, угаалгын хэрэгсэл, бохирдол арилгах бусад хэрэгсэл, бохирдсон хувийн хамгаалах хэрэгсэл, төхөөрөмжийг хадгалах агуулах сав зэргийг байршуулсан	0	5		
22	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 6.1.6	Гал тогоо цацраг идэвхт материалтай ажилладаг байрнаас тусгаарлагдсан	0	10		
23	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй	Эрдэсэжсэн сорьцын овоолго (отвал), малталт эсвэл уулын ажлын талбайд цацрагийн дэвсгэр төвшин ихтэй хэсгүүдэд “>25 мкЗв/цаг” гэсэн	0	5		

	ажиллагааны дүрмийн 3.2.1	тэмдэглэл бүхий анхааруулах самбар байрлуулсан				
24	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.6, 32.3.2, Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоол	Ажлын байран дахь цацрагийн эрсдэлийг аль болох бага байлгах боломжтой бүх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлдэг	0	5		
ДЭЭЖ ХАДГАЛАХ БАЙГУУЛАМЖ, ЦАЦРАГИЙН АЮУЛГҮЙН ШААРДЛАГА ХАНГАСАН						
25	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 3.2.1	Эрдэсэжсэн сорьцыг сорьц хадгалах тусгай байранд хадгалдаг. Тус байр нь бусад объектоос 30м-ээс багагүй зайд байрладаг	0	5		
26	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 6.1.8, 6.2.3	Ажлын байр, сорьц хуваах байр, сорьц хадгалах байр, амралтын байруудад цацрагийн аюулгүй ажиллагааны заавар байрлуулсан ба сорьц хадгалах байр нь гаднаа цацрагийн аюулын анхааруулах санамж, тэмдэгтэй	0	5		
27	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 5.4.4, 6.2.4	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын сорьц хадгалж буй байр агаарыг бүрэн сэлгэх агааржуулалтын системтэй. Сорьц хадгалах байранд ажиллахын өмнө агааржуулалт хийж, цацрагийн тунгийн чадлыг тодорхойлох хэмжилт хийдэг	0	10		
28	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 5.4.5	Сорьц хадгалах байранд ажилласан хугацаа болон дозиметрийн хэмжилтийн утгуудыг тэмдэглэж, бүртгэдэг	0	2		
29	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 5.4.3, 5.3.7	Сорьц хадгалах байранд оруулж, гаргаж буй сорьцын он сар өдөр, цаг, цооногийн дугаар, гүн, 1 метрийн зай дахь цацрагийн тунгийн чадал зэрэг бүхий л мэдээллийг бүртгэж тэмдэглэдэг	0	10		
30	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 6.1.3	Ажлын байранд /кern дээж хуваах өрөө/ цэвэрлэгээний хэрэгсэл, цацраг идэвхт бохирдол цэвэрлэх уусмал гэх мэт тусгай шингэн, цэвэрлэгээний тусгай хэрэгсэл, хувийн нэмэлт хамгаалалтын хэрэглэл байрлуулсан, тоосжилт үүсэхээс урьдчилан сэргийлж kern дээжийг усаар норгож чийглэдэг	0	20		
31	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 6.2.1	Сорьц хадгалах агуулахад өрмийн дээж, сорьцоос бусад зүйлс хадгалдаггүй, өөр бусад үйл ажиллагаа эрхэлдэггүй	0	5		
ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТ						
32	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.6, Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул,	Цацраг идэвхт хаягдлын менежментийн хөтөлбөртэй, цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны үед гарсан цацраг идэвхт	0	30		

	судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 9.1, Цөмийн төхөөрөмж, цацрагтай холбогдолтой үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдлын аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 3.1	хаягдалд хөтөлбөрийн дагуу менежмент хийдэг				
33	Цөмийн төхөөрөмж, цацрагтай холбогдолтой үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдлын аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 3.1, Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 5.4.11	Сорьц агуулах байрыг цэвэрлэснээс үүсэх хог, хаягдлыг тусгай зориулалтын саванд хийж цацраг идэвхт хаягдлын агуулахад хадгалдаг	0	5		
34	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 5.4.10	Зумп, тунгаагуурыг хөрсөөр хучиж, цацрагийн хэмжилт хийсэн	0	10		
35	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 5.4.12	Өрмийн цооног, түүний ойр орчмыг цэвэрлэсэн, багаж, хэрэгсэл, барилга, байгууламж зэргийг нүүлгэн шилжүүлэх, тухайн талбайгаас нүүлгэхийн өмнө мөн цэвэрлэн хэмжилт хийж, бүртгэж баталгаажуулсан	0	5		
36	Цөмийн төхөөрөмж, цацрагтай холбогдолтой үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдлын аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 3.1, Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 6.1.5	Цацрагийн бохирдолтой хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг хадгалах сав байрлуулсан. Хадгалах сав цацрагийн санамж тэмдэгтэй	0	2		
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЦАЦРАГИЙН ХАМГААЛАЛТ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ						
37	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.9	Байгаль орчныг хамгаалах, цөмийн болон цацрагийн ослоос сэргийлэх үүргээ биелүүлэх баталгаа болгон төрийн санд мөнгөн хөрөнгө байршуулсан	0	45		
38	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.3.2	Өрөмдлөг, уулын ажлыг эхлэхийн өмнө тухайн талбай болон хайгуулын ангийн орчимд цацрагийн дэвсгэр түвшинг тооцоолох хэмжилтүүдийг хийж, бүртгэж баталгаажуулсан	0	20		

39	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.3, 28.4.3, 34.2, Цацрагийн аюулгүйн норм, MNS 900-2018, MNS 6148:2010, Цацраг идэвхт ашигт	Тухайн орчны ундны болон булаг шандын ус, карьер, уурхайн ба газрын доорх усанд изотопийн нарийвчилсан шинжилгээний үзүүлэлт (хүнд металл) агуулгыг тодорхойлдог, цацрагийн аюулгүйн норм, стандартын зөвшөөрөгдөх хэмжээтэй дүн шинжилгээ, үнэлгээ хийдэг	0	5		
40	малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.1.3, 8.1.4	Хяналтын цооногийн усанд ус бохирдуулагч бодис, элементүүдийн үзүүлэлт (хүнд металл) агуулгыг тодорхойлдог, цацрагийн аюулгүйн норм, стандартын зөвшөөрөгдөх хэмжээтэй дүн шинжилгээ, үнэлгээ хийдэг	0	5		
41	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.3, 28.4.3, 34.2, Цацрагийн аюулгүйн норм, MNS 5850-2008	Хөрсөнд агуулагдаж болох бохирдуулагч бодис, элементүүдийн үзүүлэлт (хүнд металл) агуулгыг хяналтын цэгүүд болон бохир усанд өртөх боломжтой газрууд /шавар/-аас авсан дээжид тодорхойлдог, цацрагийн аюулгүйн норм, стандартын зөвшөөрөгдөх хэмжээтэй дүн шинжилгээ, үнэлгээ хийдэг	0	5		
42	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.6, Цацрагийн аюулгүйн норм, Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 6.1.5, 8.1.3, 8.1.4, 8.1.5 (1,4,6,8,9,10,11), 8.3.3	Хяналтын цэгүүдэд гамма цацрагийн тунгийн чадлын болон гадаргуугийн бохирдлыг тодорхойлох хэмжилтийг хуваарийн дагуу хийж, бүртгэл хөтөлж, баталгаажуулдаг, ЦАН-ын зөвшөөрөгдөх хэмжээтэй дүн шинжилгээ, үнэлгээ хийдэг	0	20		
43	Цөмийн энергийн тухай хуулийн 28.2.6, 34.2, Цацрагийн аюулгүйн норм, Цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул, судалгааны цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн 8.1.3, 8.1.4, 8.1.5(5,7)	Радон, түүний задралын бүтээгдэхүүн, тоосонцрын хяналтын хэмжилтүүдийг хуваарийн дагуу хяналтын цэгүүдэд хийж, бүртгэл хөтөлж, баталгаажуулдаг, ЦАН-ын зөвшөөрөгдөх хэмжээтэй дүн шинжилгээ, үнэлгээ хийдэг	0	20		
ДОТООД ХЯНАЛТ						
44	Засгийн газрын 311-р тогтоол Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалт зохион байгуулах нийтлэг журмын 3.6, Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрмийн 3.8.1	Дотоод хяналт	Удирдамж, хөтөлбөртэй	0	10	
45			Хяналт хийсэн	0	5	
46			Авсан арга хэмжээ, хүрсэн үр дүн	0	2	
НИЙТ ОНОО			0	451		

III. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ, БИЕЛЭЛТ

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ:

.....

БИЕЛЭЛТ:

.....

БАТАЛГААЖУУЛАЛТ		
Хяналтын чиглэл, албан тушаалын нэр	Хяналтын чиглэл, албан тушаалын нэр	Хүлээн зөвшөөрсөн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан
/овог, нэр/	/овог, нэр/	/овог, нэр/
/гарын үсэг, тэмдэг/	/гарын үсэг, тэмдэг/	/гарын үсэг, тамга/

Тайлбар:

.....

IV. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГАЛТААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ, БИЕЛЭЛТ

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГАЛТААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ:

.....

БИЕЛЭЛТ:

.....

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГАЛТЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТ		
Хяналт шалгалт хийсэн огноо: 20__ он __ сар __ өдөр		
Хяналтын чиглэл, албан тушаалын нэр	Хяналтын чиглэл, албан тушаалын нэр	Хүлээн зөвшөөрсөн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан
/овог, нэр/	/овог, нэр/	/овог, нэр/
/гарын үсэг, тэмдэг/	/гарын үсэг, тэмдэг/	/гарын үсэг, тамга/

Тайлбар:

.....

Их эрсдэлтэй >=50%
 Дунд эрсдэлтэй [30%-49%]
 Бага эрсдэлтэй <=29%

№ 06.15 кодтой хяналтын
хуудасны хавсралт

ЦАЦРАГИЙН ХЭМЖИЛТ

1. Радон тодорхойлох хэмжилтэд улсад онд үйлдвэрлэсэн
загварын хувийн дугаартай.....багаж ашиглав.
2. Гадаргуугийн бохирдлын хэмжилтэд улсад онд үйлдвэрлэсэн
.....загварын хувийн дугаартай дозиметрийн багаж ашиглав.
3. Цацрагийн түвшний хэмжилтэд улсад онд үйлдвэрлэсэн
.....загварынхувийн дугаартай дозиметрийн багаж ашиглав

№	Хэмжилт хийсэн байрлал, цэг	Радоны хэмжээ (Бк/м³/ Бк/л)			Гадаргуугийн бохирдол Бөөм/см²		Цацрагийн түвшний хэмжилтийн дүн μЗв/ц	Тайлбар
		Агаар	Ус	Хөрс	Альфа	Бета		
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								

Хэмжилт хийсэн:

.....
(Албан тушаал)

.....
(Гарын үсэг)

.....
(Овог, нэр)

Байлцсан:

.....
(Албан тушаал)

.....
(Гарын үсэг)

.....
(Овог, нэр)